

«Бектілді»
Астана қаласы №71 мектеп-лицей ШЖҚ МҚК
директоры: М.Ч.Мукашева

Бракераж комиссияның жұмысы туралы жалпы ережелер

1. Жалпы ережесі.

- 1.1 Білім беру мекемесінде тамақ дайындау және тарату кезінде жеткізілетін өнімдердін сапасын және санитарлық-гигиеналық талаптарды сактауды бақылауды жүзеге асыру мақсатында бракерждық комиссия құрылады және жұмыс жасайды.
- 1.2 Бракерждық комиссия мектеп директорының бұйрығымен оку жылына тағайындалады.
- 1.3 Бракераж комиссиясын тағайындау –мектеп асханасының жұмысына тұрақты бақылауды қамтамасыз ету.
- 1.4 Бракераж комиссиясы өз қызметінде Қазақстан Республикасы «Білім беру объектілеріне қойылатын санитариялық – эпидемиологиялық талаптар»санитариялық қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Денсаулық сактау министрінің 2021 жылғы 5 тамыздағы № 76 бұйрығы, технологиялық карталары және осы Ережені басшылықта алады.
- 1.5.Бракерждық комиссияның құрамын директордың тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары,мектептің медицина қызметкері,асхана әкімшісі және құрамында үш адамнан тұратын ата-аналар комитетінің өкілдері кіреді (санитарлық киім, медициналық кітапшалар болған жағдайда, тағам сапасын бағалау критерийлерін білгенде және медициналық көрсеткіштер бойынша шектеулері жок)
- 1.6. Бракерждық комиссия мүшелерінің саны төрт адамнан кем болмауы тиіс.
- 1.7. Комиссияны тағайындау кезінде оның құрамын жыл сайын жаңарту қағидаты сақталады.
- 1.8. Бракерждық комиссия мезгіл – мезгіл (жарты жылдықта 1 рет) директор жанындағы кеңестерде асхана жұмысын бақылауды жүзеге асыру жөніндегі жұмыс туралы есеп береді.
- Есепті директордың тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары жасайды, комиссия мүшелерінің қолы қойылады.
- 1.9. Бракераж нәтижесі дайын өнімнің сапасын бақылау журналында тіркеледі.
- 1.10.Бракерждық комиссия кестеге сай аптасына бір рет жұмыс істейді,басқа уақытта мектептің медбикесі дайын тағамдардың сапасын органолептикалық бағалауды жүргізеді,бракерждық журналға жазба енгізеді.
- 1.11.Бракераж журналында тағамның дайындалған күні мен сағаты,тағамның атауы, бракержды алу уақыты,органолептикалық бағалау нәтижелері және тағамның дайындық дәрежесі, тағамды сатуға рұқсат көрсетіледі.
- 1.12.Бракераж журналы нөмірленуі,тігілуі және мекеменің мөрімен бекітілуі тиіс; бракераж журналы медбикеде сақталады.

2. Бракерждық комиссияның міндеттері.

2.1.Мектептің бракераж комиссиясы:

- тамақ өнімдерін тасымалдау, жеткізу және түсіру кезінде санитарлық – гигиеналық нормалардың сақталуын бақылауды жүзеге асырады;
- ас блогының (қойма және басқа да үй – жайларды қоса алғанда)және тамақтану залының санитарлық жағдайын,ыдыс – аяқты жинау сапасы мен сапасын, жай –күйін және жуылуын бақылауды жүзеге асырады;
- күн сайын ас мәзірінің дүрыс жасалуын қадағалайды;
- ас блогындағы жұмыстың ұйымдастырылуын бақылайды;

- түсетін шикізатты қабылдауды,сақтау шарттарын,өткізу,пайдалану мерзімдерін,аспаздық өндеуді,тамақ өнімдерін дайындау технологиясын бақылауды жүзеге асырады;
- негізгі тамақ заттарындағы окушылардың физиологиялық қажеттіліктеріне тамақтың сәйкестігін тексереді;
- ас блогы қызметкерлерінің жеке гигиена ережелерін сақтауын бақылайды;
- негізгі азық – тұліктерді салу кезінде мезгіл – мезгіл қатысады,тағамның шығуын тексереді;
- дайын тамақтың органолептикалық бағасын жүргізеді,яғни онын түсін, иісін, дәмін, консистенциясын, каттылығын,шырынын және т.б. анықтайды;
- дайын тамақтану көлемінің бір реттік порция көлеміне және балалар санына сәйкестігін тексереді.

3. Бракераждық комиссияның құқықтары.

Бракераждық комиссия:

- 3.1.Ыдыста таңбалалауыдың болуын бақылау;
- 3.2.Тәуліктік сынаманың болуына бақылау;
- 3.3.Тамақ дайындау процесінің технологиялық карталарға сәйкестігін тексеру;
- 3.4.Келіп түсетін өнімнің санын тексеру;
- 3.5.Он күндік мәзірдің әртүрлілігін және сақталуын бақылау;
- 3.6.Тамақ өнімдерін сақтау ережелерінің сақталуын тексеру;
- 3.7.Әкімшіліктің қарауына тамақтану сапасын жақсарту және қызмет көрсету мәдениетін арттыру жөнінде ұсыныстар енгізу;
- 3.8.Тамақты дайындау технологиясының өзгеруіне байланысты ауыстыруды қажет ететін тағамдарды таратуға жол бермеу;
- 3.9.Тиісті құжаттары жоқ қызметкерлерді жұмысқа жібермеу (санитарлық кітапшалар, дипломдар, сертификаттар және т.б.);
- 3.10.Бракераждық комиссия мүшесінің ерекше пікірге құқығы бар,ол директордың назарына жазбаша түрде жеткізіледі, бракераждық комиссияның есебінде көрсетіледі. Мұндай пікір бракераждық комиссия мүшелерінің көпшілігінің шешімімен келіспеген жағдайда ресімделелі.

4 . Тамақ өнімдерінің сапасын бағалау.

4.1.Мектеп асханасында дайындалатын барлық тағамдар мен аспаздық өнімдер олардың дайын болуына қарай міндетті түрде бракераждық комиссияның есебінде көрсетіледі.

4.2.Өнім сапасын бағалау бракераж журналына оны өткізу басталғанға дейін енгізіледі және Комиссия мүшелерінің немесе мейірбікенің қолымен ресімделеді.

Қандай да бір бұзушылықтар мен ескертулер анықталған жағдайда бракераж комиссиясы ескертулерді жоюбойынша қажетті шаралар қабылданғанға дейін дайын тағамды топтарға беруді тоқтата тұруға құқылы.

4.3.Тағамдардың және дайын аспаздық өнімдердің сапасын бағалау органолептикалық көрсеткіштер: дәмі, іісі, сыртқы түрі, түсі, консистенциясы бойынша жүргізіледі.Осы көрсеткіштерге байланысты бұйымдарға - «өте жақсы», «Жақсы», «Қанағаттанарлық», «Қанағаттанарлықсыз» (акау)баға беріледі.

«Өте жақсы» бағасы тағамдарға және аспаздық бұйымдарға дәміне,түсіне және иісіне,сыртқы түріне және консистенциясына, бекітілген пецептурага және талаптарда көзделген басқа да көрсеткіштерге сәйкес келген жағдайда қойылады.

«Жақсы»бағасы бір елеусіз ақауы бар(жеткілікті емес,қажетті түске дейін жеткізілмеген және т.б.)тағамдар мен аспаздық бұйымдарға қойылады.

«Қанағаттанарлық», (акау)бағасы мынадай кемшіліктер бар бұйымдарға беріледі: бөгеде, бұйымдарға тән емес дәмі іісі, күрт тұздалған, күрт қышқыл ағы, пісірілмеген, қүйдірілмеген,өз пішінін жоғалткан, тән емес консистенциясы немесе тағам мен бұйымының басқа да белгілері бар.

«Қанагаттанарлық», «қанагаттанарлықсыз»деген баға бракераж комиссиясының отырысында талқыланды. Осы факт туралы тиісті акт жасалды, акт мектеп директорына жеткізіліеді.

4.4. Барлық даналы дайын аспаздық өнімдер мен жартылай фабрикаттардың дұрыстығын анықтау үшін бір уақытта әрбір түрдегі 5 порция, ал ботқа, гарнирлер мен басқа да даналы емес тағамдар мен өнімдер – тұтынушыға жіберу кезінде алынған порцияларды өлшеу жолымен өлшенеді.

Осы Ереженің қолданылу мерзімі шектелмеген.